

Cikkismertetés: Kényszerített szex és annak prediktor tényezői az egyetemi hallgatók körében: egy keresztmetszeti vizsgálat eredményei

Article review: Forced sex and its predictor factors among students attending university: results a cross-sectional study

Ismerető:	Devosa Iván
Ismeretett cikk:	Jahanfar, S., Ahmadpour, P., Mirghafourvand, M. (2022). Forced sex and its predictors among students attending university: a cross-sectional study. <i>Archives of Public Health</i> , 80(1), 1-10
Kulcsszavak:	kényszerített szex; szexuális ismeretek; szexuális attitűd
Keywords:	forced sex; sexual knowledge; sexual attitude

Beküldve: 2022. 01. 07., elfogadva: 2022. 04. 29., doi: [10.24365/ef.v63i2.8370](https://doi.org/10.24365/ef.v63i2.8370)

HÁTTÉR

A kényszerített szex negatív pszichológiai következményekkel jár. A tanulmány célja a kényszerített szex gyakoriságának és prediktor tényezőinek meghatározása volt. Korábbi vizsgálatok szerint tinédzsereknél a kényszerített szex előfordulása és az alábbi tényezők között összefüggés található: nem, negatív énkép és öngyilkossági gondolatok. A kényszerített szex felnőtteknél is kapcsolatban áll egyes attitűdtényezőkkel, mint az alacsony önhatékony és a szexuális kapcsolatokra jellemző viselkedéssel, mint a korábbi partnerek nagy száma. Ezen tényezők kockázata szorosan összefügg a szocio-ökológiai tényezőkkel, beleértve az életmódot befolyásoló társadalmi, kulturális, vallási, családi, oktatási, politikai és ideológiai tényezőket is. A vizsgálat célja a kényszerített szex előfordulásának és prediktor tényezőinek vizsgálata volt egyetemisták körében.

MÓDSZER

A keresztmetszeti vizsgálatot egy egyesült államokbeli egyetem 800 hallgatójának bevonásával végezték, véletlenszerű mintavételi módszerrel. Az reprodukív egészségügyi adatok gyűjtéséhez elektronikus kérdőívet használtak: a kérdőívek érzékeny jellege miatt és az ano-

nimitás fenntartása érdekében a Qualtrics¹ szoftvert használták. Az egyes független változók (ismeretek, attitűdök, valamint társadalmi-demográfiai jellemzők) függő változóra (kényszerített nemi élet) gyakorolt hatásának mértékének becslésére többváltozós logisztikus regressziót alkalmaztak.

EREDMÉNYEK

A diákok körülbelül egyötöde (16,9%) élt át kényszerített szexuális együttlétet. A nem, a szexuális úton terjedő betegségekkel kapcsolatos ismeretek és a szexuális attitűd a kényszerített szex prediktor faktorai között szerepeltek. Kényszerített szexuális kapcsolatot elszenvedők között lányok nagyobb eséllyel fordultak elő. Mindezek mellett, a nemi úton terjedő betegségekkel kapcsolatos ismeretek és a szabadosabb szexuális viselkedés is gyakoribb volt a kényszerített szexuális kapcsolatot elszenvedők között.

KÖVETKEZTETÉSEK

A tanulmány eredményei azt mutatták, hogy a nem, a nemi betegségek ismerete és a szexuális attitűd a kényszerített szex prediktor faktorai között szerepelnek. Ezt figyelembe véve a fiataloknál, különösen a lányok körében a kényszerí-

¹ <https://www.qualtrics.com/uk/free-account/>

tett szex csökkentése érdekében a szexuális és reprodukív egészségi állapotról és jogokról szóló teljes és megfelelő tájékoztatásra van

szükség ahhoz, hogy a fiatalok tudatosságát fokozzuk és szexuális attitűdjeiket a helyes mederbe tereljük.

AJÁNLÁS A HAZAI SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

A kényszerített szexuális együttlét fiatalok között Magyarországon is előfordul. Az Európai Alapjogi Ügynökség (FRA, 2014) reprezentatív felmérése és az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyéségi Bűnügyi Statisztika (2009-2013) adatai szerint napjainkban Magyarországon a 18–74 éves korú lakosságon belül közel 800 000 nőt bántalmazott a partnere fizikálisan és közel 300 000 olyan felnőtt nő van, akit férje/partnere megerőszakolt. A felmérés adatai szerint a 15 év alatti lányok 5%-a volt szexuális erőszak áldozata.² Ezek az adatok bizonyítják, hogy a kényszerített szex előfordulása nem marginális kérdés, hanem komoly társadalmi problémát és kihívást jelent hazánkban is.

A szexuális és reprodukív ismeretek és jogok oktatása hazánkban is fejlesztésre szorul. Ennek egyik eszköze lehet az Ariadne Egészségfejlesztő Program³ is, mely kimondottan egyetemistáknak készült. Az alap és középfokú oktatási intézményekben is az egészségnevelési programok része kell hogy legyen az ilyen irányú ismeretek átadása.

HIVATKOZÁSOK

Jahanfar, S., Ahmadpour, P., Mirghafourvand, M. (2022). Forced sex and its predictors among students attending university: a cross-sectional study. *Archives of Public Health*, 80(1), 1-10

Információk a szerzőről

Devosa Iván

Károli Gáspár Református Egyetem, Pedagógiai Kar, Kecskemét

ivan@devosa.hu

Válogatás korábbi lapszámok kapcsolódó cikkeiből

[Depresszió és az erőszak a serdülőkorúak és a fiatal felnőttek körében: három longitudinális kohorsz vizsgálat eredményeinek ismertetése](#)

² Wirth J. – Winkler Zs. (2015) Nők elleni erőszak az adatok tükrében FRA-népesség-bűnügyi statisztikák. Budapest: NANE.

³ Dr. Devosa, Iván (2017): A kortárssegítés hatékonyságának vizsgálata a reprodukív egészségfejlesztő munkában, és az eredmények alapján kialakított Ariadne Többgenerációs Egészségfejlesztő Program Kecskeméten ismertetése. https://mersz.hu/hivatkozas/m594een_30/kom/1